

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Sžf/107/2013
Identifikačné číslo spisu:	7012201501
Dátum vydania rozhodnutia:	18.12.2013
Meno a priezvisko:	JUDr. Zdenka Reisenauerová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2013:7012201501.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: L - VIASAT - H s.r.o., so sídlom 076 34 Ladmovce 4, IČO: 43 996 191, v zastúpení JUDr. Pavol Gombos, advokát, Moldavská cesta 21/A, Košice, proti žalovanému: Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky, Lazovná ul. 63, Banská Bystrica, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 1100303/1/564717-1208212/2012/5081 zo dňa 18. októbra 2012, o odvolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach, č. k. 6S 371/2012-16, zo dňa 6. februára 2013 a proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach, č. k. 6S/371/2012-29, zo dňa 23. mája 2013, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenia Krajského súdu v Košiciach, č. k. 6S 371/2012-16, zo dňa 6. februára 2013 a č. k. 6S/371/2012-29, zo dňa 23. mája 2013 p o t v r d z u j e.

Žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

Krajský súd v Košiciach, uznesením č. k. 6S 371/2012-16, zo dňa 6. februára 2013 zastavil podľa ust. § 10 ods. 1 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon o súdnych poplatkoch alebo zákon č. 71/1992 Zb.) konanie, ktorým sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 1100303/1/564717-1208212/2012/5081 zo dňa 18. októbra 2012 z dôvodu nezaplatenia súdneho poplatku za podanú žalobu v sume 70 Eur. O trovách konania krajský súd rozhodol poukazom na ust. § 146 ods. 1 písm. c/ Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len O.s.p.) v spojení s ust. § 246c ods. 1 O.s.p. tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Proti uvedenému rozhodnutiu podal žalobca v zákonnej lehote odvolanie, v ktorom súčasne žiadal o oslobodenie od súdnych poplatkov. V dôvodoch odvolania poukazoval najmä na skutočnosť, že žalobca je spoločnosť personálne prepojená s I. D. a s ohľadom na neprimerané zaťaženie spoločnosti zo strany Daňových úradov, nezákonného zadržiavania finančných prostriedkov ako i negatívnej medializácie zo strany daňových úradov nemôžu tieto spoločnosti vykonávať žiadnu podnikateľskú činnosť. Z uvedeného dôvodu sa tieto spoločnosti dostali do finančnej tiesne a ani žalobca nedisponuje žiadnou finančnou hotovosťou. Taktiež poukázal na to, že nevlastní žiadny hnutel'ný, či nehnuteľný majetok

relevantnej hodnoty. Žalobca uviedol, že súdom vyrubená povinnosť uhradiť súdny poplatok mu prakticky znemožňuje domáhať sa ochrany svojich práv súdnou cestou. Okrem uvedeného mal žalobca za to, že v predmetnej veci nejde o zjavné bezúspešné uplatnenie práva, keď poukázal na spory, v ktorých bola nezákonnosť postupu daňových orgánov preukázaná (napr. rozhodnutie KS v Košiciach sp. zn. 7S/110/2011-92 zo dňa 11. januára 2012, čo potvrdil aj Najvyšší súd SR sp. zn. 2Sžf/16/2012 zo dňa 23. októbra 2012). Výslovil názor, že oslobodenie od súdneho poplatku mu patrí aj s ohľadom, že ide o podnikateľský subjekt. Záverom poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Košiciach, ktorý v konaní č. k. 4Cob/39/2012-135 oslobodenie od súdnych poplatkov priznal a to z tých istých dôvodov ako uvádza v tomto odvolaní.

Krajský súd vyzval žalobcu listom zo dňa 4. marca 2013, doručený mu dňa 11. marca 2013, na vyplnenie pripojeného tlačiva pre dokladovanie pomerov účastníka konania, ktorý navrhuje, aby mu bolo priznané oslobodenie od súdnych poplatkov. Žalobca požiadal o predĺženie lehoty na predloženie predmetného tlačiva z dôvodu, že je potrebné zistiť veľké množstvo údajov týkajúcich sa majetku, záväzkov a pohľadávok žalobcu a nahliadnuť do veľkého množstva dokladov. Krajský súd žalobcovej žiadosti o predĺženie lehoty vyhovel.

Krajský súd uznesením zo dňa 23. mája 2013, č. k. 6S/371/2012-29 žalobcovi nepriznal oslobodenie od súdnych poplatkov.

V odôvodnení rozhodnutia krajský súd poukazom na ust. 138 ods. 1 O.s.p., ktoré citoval, uviedol, že žalobca ako fyzická osoba - podnikateľ bol zapísaný do živnostenského registra za účelom podnikania a jeho nepriaznivá finančná situácia je dôsledkom skutočností, ktorých pôvod je v podnikaní a s podnikaním súvisia a ak by nepriaznivá finančná situácia bola dôvodom pre oslobodenie od súdnych poplatkov, znamenalo by to prenesenie časti rizika spojeného s podnikaním na štát, čo je neprípustné. Súčasne krajský súd konštatoval, že žalobcom uvádzané skutočnosti ako neprimerané zaťažovanie spoločnosti, nezákonné zadržiavanie finančných prostriedkov zo strany daňových úradov, blokovanie majetku sú pre posúdenie žiadosti o oslobodenie od súdnych poplatkov irelevantné. Na záver krajský súd zdôraznil, že žalobca nepredložil súdu žiadne dôkazy na preukázanie ním tvrdených skutočností, teda, že by jeho pomery odôvodňovali priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov a to ani v dodatočnej lehote a keďže žalobca nepreukázal splnenie podmienok pre priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovvej časti uznesenia.

Proti uvedenému rozhodnutiu krajského súdu podal žalobca v zákonnej lehote odvolanie. V dôvodoch odvolania nesúhlasil s dôvodmi uvedenými krajským súdom v odôvodnení napadnutého rozhodnutia. Trval na skutočnostiach, ktoré uviedol v samotnom odvolaní proti uzneseniu o zastavení konania pre nezaplatenie súdneho poplatku. Dôvodil, že jeho pomery oslobodenie od súdneho poplatku odôvodňujú. Uviedol, že nepriznanie oslobodenia od súdnych poplatkov z dôvodu, že žalobca je podnikateľom a došlo by tým k preneseniu podnikateľského rizika z podnikateľa na štát, nemá oporu ani v súčasnej právnej praxi a nie je v súlade s judikatúrou Najvyššieho súdu SR. Žalobca opätovne poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Košiciach č. k. 4 Cob/39/2012 -135, ako aj na rozhodnutia Najvyššieho súdu SR č. k. 5Obo/127/2008, 5Obo/128/2008 a 5Obo/129/2008. Taktiež nesúhlasil so záverom krajského súdu, že nepreukázal ním tvrdené skutočnosti, poukazom na to, že súd má vedomosť o desiatkach a stovkách podaných žalobách spoločnosťami personálne prepojenými s I. D. a okrem toho nevyzval žalobcu na doplnenie dôkazov, nevykonával žiadne dokazovanie a bez ďalšieho rozhodol v neprospech žalobcu. Vzhľadom na uvedené navrhol odvolaciemu súdu, aby rozhodnutie krajského súdu zmenil a žalobcovi priznal oslobodenie od súdnych poplatkov v celom rozsahu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (ust. § 10 ods. 2 O.s.p. v spojení s ust. § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p.) preskúmal napadnuté uznesenia krajského súdu v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní žalobcu (ust. § 212 ods. 1 O.s.p. v spojení s ust. § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p.), bez nariadenia pojednávania v zmysle § 214 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 246c ods.1 O.s.p., a dospel k záveru, že odvolaniam nie je možné vyhovieť.

Podľa ust. § 244 ods. 1 O.s.p., v správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo

opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy.

Podľa ust. § 246c ods. 1 O.s.p. pre riešenie otázok, ktoré nie sú priamo upravené v tejto časti, sa použijú primerane ustanovenia prvej, tretej a štvrtej časti tohto zákona. Opravný prostriedok je prípustný, len ak je to ustanovené v tejto časti. Proti rozhodnutiu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky opravný prostriedok nie je prípustný.

Podľa ust. § 138 ods. 1, 2 O.s.p., na návrh môže súd priznať účastníkovi celkom alebo sčasti oslobodenie od súdnych poplatkov, ak to pomery účastníka odôvodňujú a ak nejde o svojvoľné alebo zrejme bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva. Ak nerozhodne súd inak, vzťahuje sa oslobodenie na celé konanie a má i spätnú účinnosť; poplatky zaplatené pred rozhodnutím o oslobodení sa však nevracajú.

V návrhu musia byť pomery účastníka dokladované

- a) vyplneným tlačivom, ktorého vzor uverejní ministerstvo spravodlivosti na svojom webovom sídle, alebo
- b) rozhodnutím o hmotnej núdzi podľa osobitných predpisov.

Podľa ust. § 2 ods. 1 písm. a/ zákona č. 71/1992 Zb. poplatníkom je: navrhovateľ poplatkového úkonu, ak je podľa sadzobníka ustanovený poplatok z návrhu.

Podľa ust. § 5 ods. 1 písm. a/ zákona č. 71/1992 Zb. poplatková povinnosť vzniká: podaním návrhu, odvolania a dovolania alebo žiadosti na vykonanie poplatkového úkonu, ak je poplatníkom navrhovateľ, odvolateľ a dovolateľ.

Podľa ust. § 10 ods. 1 zákona č. 71/1992 Zb. ak nebol zaplatený poplatok splatný podaním návrhu na začatie konania alebo dovolania, prvostupňový súd vyzve poplatníka, aby poplatok zaplatil v lehote, ktorú určí spravidla v lehote desiatich dní od doručenia výzvy; ak aj napriek výzve poplatok nebol zaplatený v lehote, 5a) súd konanie zastaví. O následkoch nezaplatenia poplatku musí byť poplatník vo výzve poučený. Súd vyzve poplatníka na zaplatenie poplatku splatného podaním návrhu na začatie konania predtým, ako nariadi pojednávanie tak, aby lehota od zaplatenia poplatku do pojednávania, vydania platobného rozkazu a rozkazu na plnenie alebo rozhodnutia bez nariadenia pojednávania 5b) nebola dlhšia ako dva mesiace; túto lehotu môže predseda súdu z dôležitých dôvodov predĺžiť.

Vychádzajúc zo skutkových zistení vyplývajúcich zo spisu krajského súdu a citovanej právnej úpravy odvolací súd dospel k záveru, že súd prvého stupňa náležite podstupoval v súlade s citovanými právnymi normami, pre svoje rozhodnutie si zadovážil relevantné skutkové okolnosti a skutkové zistenia náležite právne posúdil, a preto jeho rozhodnutia sú vecne a právne správne a súladné so zákonom.

Odvolací súd z obsahu spisu krajského súdu zistil, že žalobcovi vznikla poplatková povinnosť podaním návrhu - žaloby v sume 70 Eur, podľa pol. č. 10c sadzobníka súdnych poplatkov, ktorý tvorí prílohu zákona č. 71/1992 Zb., na zaplatenie ktorého bol žalobca vyzvaný výzvou konajúceho súdu zo dňa 2. januára 2013, č. k. 6S/371/2012-11. Žalobca bol zároveň poučený, že ak nebude poplatok v určenej lehote zaplatený, súd konanie podľa ust. § 10 ods. 1 zákona č. 71/1992 Zb. zastaví.

Krajský súd uznesením zo dňa 6. februára 2013, č. k. 6S/371/2012-16 konanie pre nezaplatenie súdneho poplatku zastavil. Proti uvedenému uzneseniu podal žalobca odvolanie spolu s návrhom na priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov. Následne krajský súd vyzval žalobcu na predloženie vyplneného tlačiva pre dokladovanie pomerov účastníka konania, ktoré žalobca napriek jeho žiadosti o predĺženie lehoty na jeho predloženie, nepredložil.

Krajský súd v Košiciach uznesením zo dňa 23. mája 2013, č. k. 6S/371/2012-29 nepriznal žalobcovi oslobodenie od súdnych poplatkov. Odvolania proti vyššie uvedeným rozhodnutiam sú predmetom odvolacieho konania.

Zákondarca v citovaných právnych normách zákona o súdnych poplatkoch ustanovil podmienky platenia súdnych poplatkov určením osoby poplatníka, kedy vzniká poplatková povinnosť a súčasne

následky nezaplatenia súdneho poplatku v súdom stanovenej lehote.

Odvolaací súd po preskúmaní veci dospel k záveru, že pokiaľ žalobca na výzvu súdu na zaplatenie súdneho poplatku žiadnym spôsobom nereagoval a súdny poplatok nezaplatil ani v dodatočnej lehote stanovenej súdom, postupoval krajský súd v súlade s ust. § 10 ods. 1 zákona č. 71/1992 Zb., keď konanie pre nezaplatenie súdneho poplatku zastavil. Zo skutkových zistení vyplývajúcich zo spisu krajského súdu vyplýva, že žalobca vo výzve mu zaslanej, ktorou bol vyzvaný na zaplatenie súdneho poplatku v správnej výške podľa položky 10c sadzobníka, tvoriaceho prílohu zákona o súdnych poplatkoch, bol súčasne konajúcim súdom poučený o následkoch nezaplatenia poplatku. Žalobca až v odvolaní proti rozhodnutiu krajského súdu o zastavení konania požiadal o priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov. Krajský súd postupoval správne, keď pre posúdenie žiadosti o priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov vyzval žalobcu na preukázanie jeho majetkových pomerov a to zaslaním tlačiva pre dokladovanie pomerov účastníka konania, ktorý navrhuje, aby mu bolo priznané oslobodenie od súdnych poplatkov, k čomu mu určil primeranú lehotu.

Zákonodarca v právnej norme § 138 ods. 1 O.s.p. ustanovuje, že súd môže priznať účastníkovi celkom alebo sčasti oslobodenie od súdnych poplatkov, ak to pomery účastníka odôvodňujú a ak nejde o svojvoľné alebo zrejme bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva. Predpokladom priznania oslobodenia od súdnych poplatkov je jednak samotný návrh pre priznanie oslobodenia a jednak naplnenie podmienok, že to pomery účastníka odôvodňujú a že nejde o svojvoľné alebo zrejme bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva. Úlohou súdu je pri posudzovaní splnenia zákonných podmienok pre priznanie oslobodenia dostatočne preskúmať pomery účastníka a v prípade, že to jeho pomery odôvodňujú žiadosti o priznanie oslobodenia vyhovieť za súčasného splnenia druhej podmienky a to, že sa nejedná o svojvoľné alebo zrejme bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva.

Zákonodarca od 1. januára 2012 zákonom č. 388/2011 Z. z. stanovil povinnosť dokladovania pomerov účastníka konania a to vyplneným tlačivom, ktoré je zverejnené na webovej stránke ministerstva spravodlivosti (Tlačivo pre dokladovanie pomerov účastníka konania, ktorý navrhuje, aby mu bolo priznané oslobodenie od súdnych poplatkov), ktoré sa k návrhu na priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov prikladá.

Zo skutkových zistení v danej veci je zrejmé, že žalobca k návrhu na priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov uvedené tlačivo nepriložil, a preto krajský súd postupoval správne, keď výzvou zo dňa 4. marca 2013 ho vyzval na jeho predloženie v lehote 10 dní. Žalobca požiadal o predĺženie lehoty na jeho predloženie z dôvodov, že v rámci vyplňovania tlačiva je potrebné zistiť veľké množstvo údajov týkajúcich sa majetku, záväzkov a pohľadávok a nahliadnuť do veľkého množstva dokladov, ktorej žiadosti súd prvého stupňa vyhovel. Napriek uvedenému však žalobca svoje majetkové pomery nezdokladoval, uvedené tlačivo konajúcemu súdu nepredložil, a preto krajský súd postupoval správne a v súlade so zákonom, keď žalobcovi oslobodenie od súdnych poplatkov nepriznal z dôvodu nepreukázania splnenia podmienok pre oslobodenie.

V danej súvislosti odvolaací súd dáva žalobcovi do pozornosti, že je povinnosťou žalobcu hodnoverne preukázať ním tvrdené skutočnosti o tom, že jeho majetkové pomery priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov odôvodňujú. Za tým účelom je preto potrebné k samotnému návrhu pre priznanie oslobodenia priložiť vyplnené tlačivo. Nepostačuje preto iba samotné konštatovanie žalobcu, že jeho majetkové pomery priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov odôvodňujú. Senát odvolacieho súdu nemôže prisvedčiť k tvrdeniu žalobcu, že krajský súd ho nevyzval na doplnenie dôkazov, pričom nevykonal žiadne dokazovanie, keďže z predloženého súdneho spisu je zrejmé, že krajský súd vyzval žalobcu výzvou zo dňa 4. marca 2013 na predloženie tlačiva, ktorým by dokladoval svoje majetkové pomery, na ktorú síce žalobca predložil súdu žiadosť o predĺženie lehoty, avšak vyplnené tlačivo súdu prvého stupňa ani v dodatočnej lehote nepredložil a nepredložil ho ani do rozhodnutia odvolacieho súdu.

Odvolaací súd súhlasí s tvrdením žalobcu, že oslobodenie od súdnych poplatkov možno priznať i podnikateľovi, ktorý názor bol aj judikovaný Najvyšším súdom SR, avšak za predpokladu splnenia zákonných podmienok, ktorých kumulatívnou súčasťou sú majetkové pomery účastníka odôvodňujúce takú jeho majetkovú a finančnú situáciu, ktorá odôvodňuje priznanie oslobodenia od platenia súdnych

poplatkov.

V danej súvislosti odvolací súd dáva do pozornosti, že na žalobcovi, pokiaľ žiada oslobodenie od súdnych poplatkov, spočíva dôkazná povinnosť preukázať splnenie zákonom predpokladaných podmienok na oslobodenie, a preto zisťovanie majetkových pomerov žalobcu, ktorý svoj návrh na oslobodenia od súdnych poplatkov hodnoverne nepodloží práve uvádzaným tlačivom, nie je povinnosťou konajúceho súdu. Tvrdenie žalobcu o tom, že súd má vedomosť o desiatkach a stovkách podaných žalobách spoločnosťami personálne prepojenými s I. D., je pre posúdenie splnenia podmienok pre oslobodenie od súdnych poplatkov právne bezvýznamné. Súčasne prehlásenie žalobcu, bez podloženia žiadnych dokladov, o tom, že nevlastní žiaden hnutel'ný alebo nehnuteľný majetok nemožno považovať za preukázanie zákonných podmienok. Úlohou súdu v prípade žiadosti žalobcu o oslobodenie od súdnych poplatkov je iba skúmať, či majetkové pomery preukazované navrhovateľom pre priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov priznanie oslobodenia od súdneho poplatku odôvodňujú a to s prihliadnutím na všetky okolnosti prípadu.

Vzhľadom k uvedenému tvrdenie žalobcu, že mu postupom súd prvého stupňa bolo znemožnené domáhať sa ochrany svojich práv súdnou cestou, odvolací súd považoval za nedôvodné.

Z uvedených dôvodov odvolací súd napadnuté uznesenia krajského súdu podľa ust. § 219 ods. 1, 2 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 ako vecne a právne správne potvrdil stotožniac sa s dôvodmi krajského súdu uvedenými v odôvodneniach padnutých rozhodnutí, na ktoré súčasne poukazuje.

O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol v zmysle § 250k ods. 1 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 a s § 224 ods. 1. Žalobcovi nepriznal náhradu trov tohto konania, pretože v tomto konaní bol neúspešný.

Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.